СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXII. Ч. 211. Джерзи Сити, Н. Дж., середа, 10. вересня, 1924. VOL. XXXII. No. 211. Jersey City, N. J., Wednesday, September 10, 1924. THREE CENTS

Америка висилає війска до Китаю.

ВАШІНГТОН, 9. вересня. — Американський уряд дав приказ своїй фльоті висадити на китайський беріг в Шангаю 250 американських маринарів для охорони американських маєтків та горожан підчас китайської заверухи.

В сій акції бере участь кромі Злучених Держав також Англія, котра вислала 360 жовнірів, Япан, котрий вислав 400 жовнірів, та Італія, котра дала 100 жовнірів.

У порті Шангаю стоїть тепер чужинецька фльотилля, зложена з 22 чужих воєнних кораблів.

ПЕРЕДВИБОРЧІ КАМПАНІЇ.

ВАШІНГТОН, 8. вересня. — Сенатор Ла Фолет, кандидат поступової партії на уряд президента Злучених Держав, виголосив тут до провідників нової партії промову, в котрій сказав, що поступовий рух захоплює так широкі круги американського громадянства, що нова партія збере при виборах тільки голосів, що републиканська. Він звернувся спеціяльно проти кандидатури Кулиджа та Доса. Іменоване Доса він назвав образою та визивом для американського робітництва.

Джан В. Дейвис, демократичний кандидат на уряд президента, вислав з приводу жидівського нового року спеціяльне поздоровлення до Жидів, в якому каже, що він покликається на Вашінгтона й каже, що вони можуть кандидувати на всякий уряд в Америці.

Прихильники кандидатури Кулиджа зорганізували караваку автомобілів, яка виїде з Плімавту, в стейті Вермонті, родинім стейті Кулиджа, та переїде так званим гостинцем Лінкольна впоперек Злучених Держав, розголошуючи кандидатуру републиканського кандидата.

Републиканські сенатори містять у газетах запевнення, що кандидатура Кулиджа має добрі вигляди. Сим разом з такими запевненнями виступив сенатор Мозес.

ПОБІДА РЕПУБЛИКАНЦІВ І КЛЕНА В СТЕЙТІ МЕЙН.

ПОРТЛЕНД, Мейн, 8. вересня. — При виборах стейтових урядників, відбулися тут нині, побідили републиканські кандидати, за котрими стояла потайна орґанізація Ку-Клакс-Клен. Число голосів показує, що поражка демократів була значна.

ПОДОРОЖ АМЕРИКАНСЬКИХ ЛЕТУНІВ ДОВКОЛА СВІТА.

НЮ ЙОРК, 8. вересня. — Американські летуни, що летять довкола світа вилетіли нині в полудне з Бостону, перелетіли коло три чверти години на четверту понад містом Ню Йорком та осіли коло четвертої ґодини на військовім летничім поли Мичела на Лонґ Айленді.

Там їх витали урядники міста, стейту та федеральні. Вони сподіються покінчити свій лет довкола землі протягом десять днів.

БУВШИЙ МІНІСТЕР ПРОТИ НОВОГО НАФТОВОГО СЛІДСТВА.

ВАШІНГТОН, 8. вересня. — Алберт Фол, бувший міністер зовнішних справ, вніс до секретаря Дистрикту Колумбії прозьбу, щоби він задержав дальше веденне нового слідства в справі нафтових надужить. Фол опирає свою прозьбу на тому, що слідство ведетьс ятайно, без співучасти публики.

СЛІДСТВО ПРОТИ КАПІТАНА ГИБЕНА.

НЮ ЙОРК, 8. вересня. — Капітан Гибен, котрого поставлено перед військовий суд наперед за большевизм, а коли він сьому заперечив, за безправне висказуванне своїх поглядів, заявив перед судом, що ціле слідство проти нього є вислідом заговору проти нього. Капітан заявив виразно слідчим суддям, що він стоїть на становищи, що про виповідженне війни повинен рішати загал народа через голосованне.

ДЕПОРТУЮТЬ КНЯЗЯ.

ВАШІНГТОН, 8. вересня. — Американський департмент праці остаточно вирішив справу так званого Еміра Курдістану, котрий приїхав сюди кілька місяців назад без відповідних пашпортів, та приказав іміґраційному урядови депортувати його. Уряд сумнівається про його княвівство.

ЩЕ ОДИН ВІЙСКОВИЙ УРЯД.

САНТІЯГО, Чіле, 8. вересня. — На чолі нового кабінету станув ґенерал Луіс Альтамаріно. Проти його іменовання не було опозиції, бо обі противні партії вважають внутрішнє положенне в Чіле дуже поважним.

ТОВАРИШІ ДОВЕЛИ МОРЯКА ДО САМОГУБСТВА.

НЮ ПОРТ, Ровд Айленд, 8. вересня. — З американського воєнного корабля Антазеса скочив у воду й потонув молодий хлопчина Бірд. Він обвісив своє одіння металевими тягарами щоби його не найшли. Причиною його роспучливого кроку було те, що він не міг знести грубих жартів, якими старі моряки переслідують молодих.

ХТО ЧЕСНІЙШИЙ, ЖІНКИ ЧИ МУЩИНИ?

АСБЕРІ ПАРК, Ню Джерзі, 8. вересня. — На зборах товариства готелярів, що почалися тут нині, кількох бесідників розбирало питанне, хто чеснійший в грошевих справах, мущини чи жінки.

До дискусії прийшло підчас дебати над тим, як запобігати обманам готелевих зарядів мандрівними шахраями. Більшість бесідників заявилася за думкою, що чеснійшими в грошевих справах є жінки, але рівночасно вони приписували розмірно більшу чесність жінок їх бракови відваги.

13 ДІТИЙ НА ОДИН ТИКЕТ.

На зелізничий поїзд зелізниці Шикаго, Берлінгтон енд Квінсі всіла оноді пасажерка з 13 дітьми. Коли кондуктор прийшов по білети предложила всего один білет на 14 осіб. Кондуктор пробував протестувати, але пасажирка заявила, що се її діти, та що кожде з них має менче, як по пять літ віку, він мусів пристати. Мати мала при собі родинну біблію, в котрій були записані дати вродження кождої дитини. Показалося зі сього доказу, що вона мала 19 дітий; пять разів трафлялися трийнята, а два рази близнята. Діти заняли пять подвійних сиджень. Родина іміґрувала да Канади.

ПЕРЕМІНЯЮТЬ ВУГЛЕВІ КОРАБЛІ НА НАФТОВІ.

Квінсі, Месечузетс, 8. вересня. — В одній фабриці кораблів модернізується (поновлюється арґентинські воєнні кораблі так, що місто їхати вуглем, вони будуть їхати на будуче нафтою.

СЕМУ НЕ ВДАЛОСЯ

Денвер,Колорадо, 8. вересня. — Волтер Ґрейс, римо-кат. священик церкви св. Анни в місті Арваді, в стейті Колорадо, буде мусіти відсидіти два роки вязниці, на які його засуджено за підробленне дозволу на вибирання алькоголічних напитків з бондованих магазинів.

МАЛІ МАНДРІВНИКИ

Троє малих дітий Корнила Піхурського з Вест Ст. Пол., під Виннипегом відійшли були від свого дому і блукали близько три дні по прерії, поки їх найдено. Найдено їх шість миль від дому. В часі коли діти блукали виправ їх один з найлучших дощів, які були сего літа в тій околиці, однакож дітям нічого не бракує. Найстарша дитина дівчинка, мала 6 літ. З нею були два її молодші брати, один чотири, а другий два роки. Підчас блукання хлопці згубилися від своєї сестри, та за те їх лише скорше внайдено.

ЯК ФІНЛЯНДІЯ ПРИВИТАЛА СВОЇХ „ОЛІМПІЙЦІВ."

Гелсінґфорський співробітник берлінського „Гуля" описує ентузіярм, з яким привітала Фінляндія своїх учасників в в парижській Олімпіяді. Представники уряду виїхали на зустріч їм на побереже. Жінка президента републики заквітчала їх лавровими вінками. На березі дожидала їх чета дівчат-пластунок, які обкинули побідників цвітами. З прибережної твердині віддано кількадесять ґрматних стрілів. Сиґенюос, побідник Олімпіяди в маратонському бігу, одержав, як подарок від правительства — хутір. В честь Нааво Нужмі вилито бронзову плакету. Решту Олімпійців обдаровано грошевими сумами. Навіть убогі жінки прибралися у їх день святочно. Склепи були зачинені. Усі обіцюють собі посвятитися спортови, щоби на найблищій Олімпіяді добути першеньство.

САМОВБИЙСТВО АКТОРА

На днях позбавив себе життя 88-літній колишній актор віденського бургтеатру Роберт Балайті. Нещасний актор поповнив самовбийство з нужди не могучи, як сам висловився діждатися смерти.

ПОМЕР ПАН ЮЗЕФ МАКАРСКІ.

В Сакраменто, Ка., помер один з найбільше звісних в Виннипегу старих „чужинецьких" поселенців і політиків, Варшавянин Юзеф Макарскі. Умираючи мав 67 літ, з чого в Виннипегу пережив 35. Зразу був звичайним робітником і належав до соціялістичних агітаторів та орґанізаторів, однакож пізнійше вмів дуже гарно погодити свій соціялізм, а навіть комунізм з роботою для консервативної, а в послідних літах для ліберальної партії. З робітника став контрактором і торговцем реальностями і вважався за доволі заможного чоловіка. З одною дочкою Макарського є жонатий ґенеральний солиціитор у федеральнім уряді. Дост. МекМорей з Північного Виннипегу. Друга дочка є за Українцем Ландюком, котрий перенісся до Сакраменто, де на відвідинах у них скінчив п. Макарскі своє життє.

ОРЕЛ ХОТІВ ВХОПИТИ 14-ЛІТНОГО ХЛОПЦЯ.

В Четґем, Онт., великий американський лисий орел вхопив був 14-літного хлопця Фреда Коненґгена і хотів його з собою понести, але ніс тільки пять стіп, бо одіня хлопцеви обірвалося і він впав на землю. Орла вбив відтак один чоловік коли він запутався в дротяний пліт. Орел мав вісім стіп від одного кінця крила до другого. Хлопець мав девятьдесятьси фунтів ваги.

НЕ ПРИЗНАЄ „ВОН БІГ ЮНІОН".

Дост. Джеймс Мардок, канадійський міністер праці, не признає орґанізації звісної, як: „Вон Біг Юніон". Отсе сказав він її урядникам, коли вони зажадали арбітраційної комісії для розсудження спору з Канадійськими Національними Зелізницями ізза відправлення двох робітників з шапів в Трансконі. Мордок каже, що пoгрози орґанізації, що вона проголосить страйк, не можна брати серіозно.

ЕСПАНСЬКІ НЕПОВОДЖЕННЯ В АФРИЦІ.

Мадрит, Еспанія 8. вересня. — Еспанським військам, що через послідних кілька днів були відтяті від провіянтів добилися назад до них.

Однак рівночасно страшна буря на Середземному морю понищила богато еспанських кораблів з припасами поживи амуніції та літаків.

ПАРИЖСЬКИЙ КАПІТАН З КЕПЕКІН.

Перед парижським карним судом станув недавно граф Фелікс Сіґальді, обвинувачений в неправному виконуванню обовязків поліциста. По виборі Пенлеве президентом парляменту, пішов Сіґальд до палати Бурбонів де придставився, як тайний аґент, призначений до охорони президента. Він казав провірити всі замки, скликав републиканську ґвардію і перевів її перегляд на подвірю палати, після чого зійшов до кухні президента. Кілька днів увихався Сіґальді по палаті президента, поки його не пізнали. Арештований і поставлений перед суд не міг дати ясної відповіди на питання, що примусило його грати цю ролю тайного поліциста. Суд приняв за факт його не нормальність, супроти чого засудив його тільки на 100 франків кари.

ПЕРЕХРЕЩЕНІ МІСТА.

Большевицька влада наповнює учителів географії чималою тривогою. В переслідуванню „реакційно династичних" назв місцевостий іде вона чим далі після Петербурга, який зветься Ленінград перехрещено усі місцевости, в яких мешкали царі. І так Петергоф на Ленінск, Ґатчина на Троцкоє, Красное село на Красний, Екатеринград на Краснода. Ялту на Красноармейск і т. д. Кримським місцевостям, як Севастополь, Сімферопіль і Теодозія привернено їх старі татарські імена а саме: Ахтарр, Акмечет, і Кефе.

Німеччина згоджується під умовами приступити до Ліги Народів.

ЖЕНЕВА, 8. вересня. — Переговори, які велися межи неофіціяльними німецькими представниками та представниками держав, належачих до Ліґи Народів, станули на цьому, що Німеччина внесе просьбу о приняття її до Ліґи Народів, якщо її буде забезпечене постійне місце в раді Ліґи.

КОМІСІЯ ПОЧИНАЄ ПРАЦЮ ДЛЯ РОЗОРУЖЕННЯ.

ЖЕНЕВА, 8. вересня. — Загальні Збори Ліґи Народів віддали сю працю для вироблення плянів розоруження спеціяльному комітетови. Через се засідання повного збору втратили всякий інтерес. Премієри Франції й Анґлії виїхали з Женеви домів. Часописи підчеркують, що Мекдоналд рішив їхати тою самою дорогою, що Еріот.

Комісія для вироблення пляну розоруження вже почала свої праці. Першим її завданнем буде виробленне начерку договору межи державами про полагоджуванне спірних питань межи державами. Шведські представники на засіданню вже поставили внесок, щоби скодифікувати (зібрати в одну цілість) всі постанови межидержавного права.

МЕКДОНАЛД ХВАЛИТЬ ЕРІОТА.

ЛОНДОН, 8. вересня. — Анґлійський премієр Мекдоналд виголосив тут промову про події в Женеві.

Бесідник підносив заслуги французького премієра для покладення основ під постійний мир в Европі. Він підчеркував велику вступчивість Еріота, та заявив, що лишень завдяки її конференція могла зробити те, що вона зробила.

Рівночасно він остерігав Анґлійців, щоби вони не сподівалися, що робота в Женеві дасть плоди вже в найкоротшім часі.

ПИТАННЄ ВОЄННОЇ ВИНИ В НІМЕЧЧИНІ.

БЕРЛІН, 8. вересня. — Німці наміряють зажадати від Франції та других аліянтів відкликання тої части версайського договору, в котрій складається вину за розпочатте війни на Німеччину.

Покищо німецький парлямент сеї справи ще не поставив виразно, але зробить се сейчас, як скінчуться ферії.

ФРАНЦУСЬКІ ЗАХОДИ ПРОТИ НІМЕЦЬКОЇ НОТИ ПРО ВОЄННУ ВИНУ.

ПАРИЖ, 8. вересня. — Французькі ґазети пишуть з обуреннем про намір Німеччини вислати до аліянтів ноту про зненсе відповідальности за війну з Німеччини.

Богато французьких горожаң та урядників робить заходи, щоби Німці натискали на свого премієра, щоби він не висилав до Франції такої ноти.

ПОЛЬЩА ЗАКЛАДАЄ „РУСИНСЬКИЙ" УНІВЕРСИТЕТ У КРАКОВІ.

ВАРШАВА, Польща, 8. вересня. — Польський уряд уже приєднав для „русинського" університету, що має повстати тимчасово у Кракові, 18 професорів. Се все люди, що колись учили на університетах в Росії й Австрії.

Університет має складатися з двох факультетів, а саме з правничого та фільософічного. Має він бути отворений або 11. січня або 1. квітня слідуючого року. Польський уряд віщує, що він дістане до 2,000 студентів на сей університет.

АМЕРИКАНСЬКО-АНҐЛІЙСЬКІ ПЕРЕГОВОРИ В КИТАЙСЬКІЙ СПРАВІ.

ЛОНДОН, 8. вересня. — Анґлійський уряд навязав з американським урядом переговори, які кроки зробити їм в Китаю для захорони інтересів обох держав. Побоюються, що незадовго справа стане так пекучою, що в конференції буде мусіти брати участь анґлійський премієр.

СОТКИ НІМЦІВ ХОЧЕ ЇХАТИ В АМЕРИКУ ВОЄННИМ БАЛЬОНОМ.

ФРІДРІХГАФЕН, Німеччина, 8. вересня. — Сотки Німців всяких професій зголосило свою охоту їхати до Америки на новім кермовнім бальоні, який збудовано в Німеччині для американської фльоти, а котрий сими днями виїзджає в дорогу до Злучених Держав. Зголосилося теж богато Американців.

АНҐЛІЙСЬКІ ВІРИТЕЛІ РОСІЇ ПРОТИ ДОГОВОРУ З РОСІЄЮ.

ЛОНДОН, 8. вересня. — Збори Товариства Брітійських Кредиторів Росії рішили просити анґлійський парлямент, щоби він відмовив потвердження анґлійсько-російському договорови.

Свою просьбу вірителі Росії опирають на тому, що договір не дає належитої ґарантії (забезпечення) для анґлійських інтересів в Росії. Кромі сього, позичка для большевицького уряду в Росії означає, що всяке відшкодованне, яке сі вірителі дістали, вийшлоби з кишені анґлійських податковців.

ПРОПАВ НА МОРЮ.

ПЛІМАВТ, Анґлія, 8. вересня. — Заряд голяндського корабля Вендама, що приїхав сюди нині з Ню Йорку, переконався при висіданню пасажирів, що з нього пропав підчас подорожи їдучий першою клясою Артур Дерт.

Він був хорий і їхав до своєї родини в французькім місті Бульонь. Другі пасажири бачили його на покладі ще в неділю. Однак уже вечером хтось його шукав і не міг найти. Догадуються, що він кинувся в море або й впав туди нехотячи.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ .75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ЯКИМ ОПІКУНОМ Є УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

Текля Дорош, членькиня Відділу 295. Українського Народного Союза в Ейкроні, в стейті Огайо, прислала з „Піпелс Госпитал", де вона лічиться, такого листа:

„Хто живе собі в щастю й здоровлю, той ніколи й не задумується ґлибоко над тим, що може прийти хвиля немочи. Забуваємо, що люди кажуть, що біда не спить, а поміж люди ходить.

„Таке саме було зі мною. І я про нещастя ніколи не думала, поки воно мене на гладкій дорозі не надибало. Ідучи раз зі своїм мужем автомобілем, ми попали на зелізничім перехрестю під колеса поїзду. Мій муж до двох днів помер, а я ще до сього часу находжуся в шпитали, вже 5 неділь. Ніколи мені таке нещасте й не приснилося.

„Лежу я в шпитали та думаю про те, що мені случилося. Нога ще поломана, і я вийти не можу. Скучно самій. Лишень як браття й сестри мене відвідають, стане троха лекше на хвилю.

„Лежала я нераз і думала над тим, що мені давнійше таке нещасте навіть на думку не приходило та що я й в думку собі не брала, щоби на таку біду заасекуруватися. Ніколи навіть на голову мені не прийшло стати членом місцевого відділу Українського Народного Союза.

„Як зі шпиталя чула, що мому чоловікови справили величавий похорон. Відтак я довідалася, що не забули й за мої діти, які лишилися сиротами. Раз у раз урядники відділу Українського Народного Союза до них наглядають.

„А тепер певно ніхто не потрафить собі представити сеї хвилі, як до мене до шпиталя приходить секретар Відділу Українського Народного Союза та приносить мені чек від Українського Народного Союза на 750 долярів, і пояснює, що се посмертне по моему мужу, що він обезпечив мене й діти так, що ми не знали.

Богато разів я плакала від свого нещастя, але так, як тоді над тим чеком від Українського Народного Союза, я ще не плакала ніколи.

„Яким опікуном є Український Народний Союз, він мені ділом показав, коли його головний уряд вислав мені чек зараз, скоро й точно, коли я й діти їх найбільше потребували.

„Я хочу зложити подяку Українському Народному Союзови за велику поміч а урядови за точне виплачення посмертного, але я чую, що словами не можна росказати про ту прислугу, яку мені зроблено. Може хоча в той спосіб відвдячуся нашій дорогій Орґанізації, що закличу до всіх, що ще не є членами Українського Народного Союза, щоби до нього як найскорше приступали, бо біда не жде, а по людях ходить і все когось спіткає, чи приготований він її стрінути, чи не приготований".

НОВИЙ ГОЛОД СЕЛЯН І РОБІТНИКІВ У РОСІЇ

З ріжних жерел доходять потвердження вісток про наближення нового голоду в Росії. Французькі ґазети друкують рапорт німецьких дипльоматичних представників в Росії до свого уряду в Берліні, а подорожні, що дісталися з Кавказу в Персію, потверджують сю вістку з других жерел. Її потверджують теж подорожні, які послідними часами дісталися з Росії в Европу.

Найповнійші вісти містяться в німецькім рапорті, поданім французькою пресою. Після сього рапорту, серед большевицьких комісарів у Москві голод є публичною тайною. Значить, про нього знає кождий урядник, хоча про се не говориться й не пишеться публично. Покищо уряд вважає за потрібне вичеркувати з ґазет всякі вістки про голод, бо боїться злого впливу вісток на настрій міського населення до уряду. Однак, навіть большевицькі урядові ґазети не можуть закрити таких непохибних признак недостачі збіжа, як те, що збіже підскочило в ціні від липня о 130 процентів. Московське населення знає про голод також з того, що рівночасно, як дорожіє збіжа, мясо дешевіє і стає щораз гірше. Видно, селяни не мають чим кормити худоби.

Остаточно навіть уряд не міг мовчати й мусів взятися до якихсь способів зaради. Він видав указ, в якім приказується населенню протиділати всіми силами наслідком злого врожаю. До сеї осторогу уряд уважав за потрібне додати вспокоєнне до населення, що уряд буцімто має на складі великі припаси збіжа, які певно запобіжуть великому нещастю. Потім у ґазетах появилася вістка, що рада народних комісарів призначила 20 міліонів золотих рублів на цілі боротьби з наслідками засухи.

Сі всі факти, разом взяті, не лишають найменчого місця для сумніву, що селяньство та робітництво пролетарсько-селянського раю на землі стоїть перед новою тяжкою катастрофою, якої розмірів та наслідків предвидіти ніхто не може.

З ПОЛЬСЬКИХ ПРОЄКТІВ НА ЗНИЩЕННЯ УКРАЇНСТВА

Від початку окупації Галичини і инших західно-українських земель Польща працює всіми силами не тільки над тим, щоби ці землі задержати собі, але теж, щоби їх спольщити. Польська адміністрація, поліція і суди, польське шкільництво, економічні орґанізації — всі ці засоби уживаються Поляками для того, щоби масами українського населення вирвати почуття їх національної окремішности і защепити в них духа польської народности. Сім міліонів Українців під Польщею має стати Поляками, як не тепер, то в найблищих поколіннях. До цеї цілі прямують безоглядно керовники відновленої польської держави.

Поміж незлічими способами якими Поляки стараються осягнути свою ціль, нашу увагу на себе головно ті, що злучені з насиллям. Українські ґазети пишуть про арешти і труси між Українцями, про знущання над вязнями і самоволю польських жандармів. Українські посли протестують проти замикання українських шкіл і церков, проти розвязування українських орґанізацій і нищення української преси. На такі прояви польського насилля над нашим національним життям весь наш відпір і самооборона.

Тимчасом ці насильні методи польського походу проти нашого народу, ще найменше удатні і небезпечні. Польські звірства розпалюють тільки ненависть з українського боку, а крім того звертають часто на себе увагу культурного світа. Звичайно в остаточнім висліді з них наїздникові більше шкоди, ніж користи: насилля зроджує насилля і з другого боку. Ще ніколи самим простим фізичним насиллям не вдалося знищити національного життя. Далеко небезпечнійша та тиха „культурна" і „мирна" праця, якою без гамору і крику день за днем і година за годиною підриває Польща основи нашого національного існування. На неї наш загал не звертає уваги потрібної. Коли довший час нема вісток про нові арешти і засуди ми схилені все думати, що становище нашого народу в польщі „поліпшилося" і що ситуація „поправилася", хоч тим часом польський завойовник йде далі до своєї цілі тисячами инших певних доріг.

Львівський вшехпольський щоденник „Слово польске" приніс недавно дві статті, які дають цікаві причинки до того, якими шляхами йде польщення наших земель. В першій з них, (з 12. серпня ц. р.) відомий польський діяч Ян Заморскі виступає в обороні того, чому Східна Галичина мусить бути далі поділена на три воєвідства львівське, тернопільське і станиславівське. Ця стаття показує, як ціла адміністраційна польська система на українських землях збудована на тій основі, щоби як найлекше було її польщити. Заморскі був сам членом польської комісії, яка орґанізувала три східно-галицькі воєвідства. Він так пояснює провідню думку теперішнього адміністраційного поділу Галичини: Три галицькі воєвідства це три ступені (етапи) на дорозі до спольщення цього краю. Львівське воєвідство вже тепер має польську більшість, тернопельське буде її скоро теж мати, а на спольщення станиславівського прийде черга на кінець.

Польська комісія, яка переводила поділ Східної Галичини на воєвідства, знала, що Польща не може проковтнути зараз цілої цеї української країни. Треба було поділити її на шматки, щоби лекше було по черзі ковтати. Насамперед треба було забезпечити польський характер Львова. Заморскі признає, що це не легка справа. Львів з усіх сторін окружений чисто українським населенням. Він відрізаний від етнографічно польських земель і лежить ніби польський остров серед українського моря. Щоби забезпечити Львів, треба було дати львівському воєвідству польську більшість. Це комісія зробила. Вона повела східну границю воєвідства недалеко поза сам Львів, а за те від заходу прилучила до нього великий шмат чисто польських земель. Через таку ґеометрію львівське воєвідство має нині 56% польського римо-католицького населення. Це дає Польщі можливість вважати його вже тепер під національним оглядом „своїм".

В другім тернопільськім воєвідстві польська комісія злучила в одну адміністраційну цілість ті землі, які ще не мають польської більшости але на думку комісії, дають найлекший ґрунт для польонізації. Тут комісія звернула свою увагу на наших подільських „латинників" і тих, що перейшли давнійше з латинського на український обряд. Коли вдасться їх зробити Поляками, тоді й тернопільське воєвідство буде мати польську більшість. До цього власне має послужити польська адміністрація. „Коли хочемо витворити в тернопільськім воєвідстві польску більшість — пише Заморскі, — треба ним доцільно адмініструвати". Плян цеї „доцільної" адміністрації був відразу обдуманий. Для тернопільського воєвідства мало бути утворене окреме польське „біскупство", яке мало взяти в свою опіку „латинників". Крім того мала бути зорґанізована для нього окрема кураторія для кращого догляду за школами, окрема скарбова палата і т. д.

Заморскі підносить, як велике політичне і національне значіння мало б для Поляків спольщення українського Поділля. Колиб границя Збруча була польська, тоді не тільки польський Львів сидівби безпечно за цею польською стіною, але й рештки українства в Галичині булиб відділені від свого матірного пня — України. Ці рештки українства в Галичині, які задержалися б після спольщення львівського і тернопільського воєвідства, це булоб ще станиславівське воєвідство. Воно обіймає землі на полудне від Дністра, в яких український елемент найсильнійший і найбільш відпорний. Але і на його прийде черга, коли вдасться його окружити зі всіх сторін польщиною. Це буде третий і останній шматок галицької землі, який має проковтнути Польща.

Друга стаття „Слова польского (2. серпня ц. р.) говорить про використання економічних способів в боротьбі проти українства. Теперішня нужда наших селянських мас має бути вихіснована для того, щоби голодне українське село прикувати до польського державного воза. „Українські маси, — пишеться в цій статті, — придавлені податковими тягарами, заняті журою за хліб насушний через надзвичайно слабі жнива. В такій тяжкій хвилині треба широким верствам „руського" населення економічної допомоги. Хто її дость той найде ключ до симпатій селянства.

Автор статті з нетаеною радостю передбачає, як то економічна нужда примусить наших селян шукати ласки навіть у свого ворога. „Вже сьогодня — каже він, — сотки селян находять староства, щоби їм помогчи насінням на засіви. Вже наперед можна сподіватися, що то ще принесе осінь. Як тільки вміло давати цю допомогу, то можна буде приєднати собі „руський люд" і його симпатії.

Не тяжко догадатися, що думає собі при тім вшехпольський автор: за насіння куплене за податки наших селян, польська адміністрація скаже собі платити тим самим селянам хрунівством і зрадою.

Вшех польська ґазета найшла вже навіть посередника, що має наганяти голодних селян в лапи польських старостів. Це „партія" — хліборобів Ількова. „Тут власне партія хліборобів, — пишеться в статті далі, може через свої економічні орґанізації бути тим звеном, що буде піддержувати симпатії українського населення для Польщі. Під цей час загальної розбіжности і незорієнтованости серед української інтеліґенції одинока розумна конечність лежить в тім, щоби піддержати і розширити орґанізацію хліборобів. Даючи економічну поміч українському населенню, вона моглаби зєднати в своїх руках маси селянства, станути до державної праці в межах конституції. Вона моглаб покласти кінець всьому підбуреванню і усунути ту штучну польсько-українську ворожнечу, яку засіяла перед війною Австрія а яку тепер піддержують і годують сусідні держави за допомогою еміґрації." Таке широке поле діяльности бачить „Слово польске" перед спілкою польських старостів і жмінки їх посіпак із „партії" Ількова", коли їм вдасться взяти економічною допопмогою під ноги голодне українське село.

Статті „Слова польского" відкривають тілки дрібну частину польської програми на знищення українства. В обидвох наведених тут плянах є одна спільна основа, на яку треба звернути найбільшу увагу; Вони звертаються своїм вістрям проти україн. народніх мас. Польська отрута, ширена адміністраційними порядками і економічною деморалізацією, має затроювати українське село, підставу нашого національного існування. Це власне показує і нам шлях, звідки мусить виходити оборона проти польської заглади. Боротьба проти польського панування це не справа українських інтеліґентських верхів, де справа дрібних гуртів і орґанізацій і не справа, яку можна булоб рішити в ґазеті, на вічу або у варшавськім соймі. Ця боротьба вимагає напруження всіх сил українських народніх мас на всіх тих полях народнього життя, куди втискається польська зараза. Розбудити ці народні сили і змобілізувати їх до самооборони — це той єдиний певний засіб, проти якого покажуться безсильними всі польські пляни на знищення нашого національного існуванн.

С. Подільський.

НОВІ ВИДАННЯ.

„Свято української крукованої книги". 1574—1924. В память 350-ліття появи першої української друкованої книги у Львові. Стор. 64, 8°, з 10 ілюстраціями. Львів, 1924. Нкладом Кооперативи „Друкар". Ціна 1.60 зол. з пересилкою. Замовлення посилати на адресу: „Кооператива „Друкар", у Львові, Ринок 10.

Др. Іван Крипякевич.

ГЕТЬМАН ІВАН ВИГОВСЬКИЙ

(Продовження)

Українське військо мало складатися з 30.000 козаків і 10.000 наемних затяжців; на удержання війська призначено доходи з королівських і духовних маєтностей і податки з України. Польські і литовські війська не могли входити на Україну; колиж вони являлися як підмоги, мали стояти під владою гетьмана.

Що до найвищої законодатної влади, не означено її компетенцій, ані орґанізації; правдоподібно мала лишитися давня козацька рада, але зорґанізована і скріплена представниками инших станів. Вибір кандидатів на гетьмана мали переводити спільно всі стани (козаки, шляхта, духовенство)

Козакам забезпечено давні права, а саме свободу від уських податків і тягарів (навіть від мита і цла), свободу варення напитків, свобідні лови і рибальство, козацький присуд. Дозволено на наданнє шляхотств визначнійшим козакам; на пропозицію гетьмана з кождого полку могло дістати шляхотство 100 козаків. Проголошено загальну амнестію для всіх учасників війни, знесено всі засуди і конфіскати, що запали з цього приводу. Шляхта і духовенство, що вийшла з України, дістала дозвіл вертатися за універсалом гетьмана.

Привернено всі права православної віри, не тільки в Наддніпрянщині, але всюди, „як далеко мова українського народа сягає", а саме публичне виконування обрядів, основання нових церков, зворот забраних. Духовенство мало підлягати тільки духовному присудови, не урядникам або панам. Ґрецька віра не мала бути перешкодою для отримання урядів по містах. Уніятська церков лишалася, але не вільно було поширювати її на нові місця. Римська віра дістала свободу істнування на Україні.

Київська академія дістала такі права, як мала краківська академія, але з застереженнєм, щоби не було там професорів ні студентів аріян, кальвіністів і лютеран. Друга академія мала заснуватися в другому ще місті на Україні. В місці осідку академії не могли істнувати інші (себто польські) школи. Ґімназії, колеґії, школи і друкарні можна було основувати всюди без перешкоди.

Як компетенції польського сойму і короля на Україні означано такі справи: а) найвища законодатна влада належала до Сойму у Варшаві, що нпр. ухвалював податки і для України; б) король іменував гетьмана з поміж чотирох кандидатів, котрих подавали українські стани, — також всіх вищих урядників; в) заграничної політики гетьман не міг вести самостійно, а всі справи мав рішати в порозумінню з королем. Але Україна мала теж вплив на ведення справ у Варшаві через те, що до сойму входили шляхотські посли, до сенату ґетьман, український канцлер, маршалок, підскарбій, воєводи і каштеляни, та київський митрополит; український елемент в сенаті був скріплений ще й через те, що до сенату мали війти також владики з инших українських земель, а саме луцький, львівський, перемиський, холмський та з Білоруси мстиславський.

Що до біжучої заграничної політики Польща дала згоду на Союз України з Кримом. Обі сторони мали старатися о це, щоби зорґанізувати плавбу на Чорному морі. (Колиб Московщина не хотіла звернути Польщі завойованих країв, Польща і Україна мають спільно виступити проти неї. Коли прийде до мира між Польщею і Московщиною, має бути забезпечене становище України відповідно до ґадяцької умови).

Такий був зміст ґадяцької умови. За поодинокі точки ішли довгі переспрaви між обома контраґентами. Не всі бажання Українців прийнято. Українські делеґати домагалися, щоби утворено окреме „Велике князівство Руське" на взір вел. князівства литовського. Щоби у склад його входили крім придніпрянських воєвідств також воєвідства волинське, подільське, руське (Галичина) і белзке та пинський і мостиславські повіти. Щоби роздавання вищих урядів відбувалося за відомостю гетьмана. Щоби урядниками могли бути тільки православні. Щоби полишено реєстр війська 60.000. Щоби українські податки ішли тільки на українські потреби. Щоби знесено цілком унію, віддано православним маєтности, зібрані уніятами і заборонено єзуїтам проживати на Україні. Одначе цих змагань не повелося перевести в цілости: Україна дістала тільки автономію, не державну рівноправність з Польщею і ця автономія мала розтягатися тільки на Придніпрянщину, не на всі українські землі. Головні ідеї, за які ведено змагання, — зєдинення всеї території і державна самостійність, осталися нездійснені. Гадяцький трактат в самому заложенні був схиблений без основних точок він міг бути тільки хвилевою комбінацією, не міг числити на довговічність.

VII. Війна з Московщиною. — Побіда під Конотопом.

Переговори з Польщею крім загального значіння мали і специяльну мету, запевнити Україні безпеченство на західній границі в часі війни з Московщиною. Кампанія почалась в половині серпня 1658 р. Виговський, крім козацьких і наемних сил мав значну підмогу Татар під проводом Карачбея і невеликий помічний відділ Поляків. Військо поділено на дві части.

Оден корпус, зложений з 5 полків, коло 20.000 війська, під проводом Данила Виговського пішов на Київ, щоби виперти звідтам московську залогу; з облягаючими військами мав співділати з самого міста київський полковник Павло Яненко-Хмельницький зі своїм полком. Але воєвода Шереметєв вчас дізнався про напад, вийшов проти козаків і розгромив їх під Київом 2 і 3 вересня 1658 р.

(Конець буде)

ЗАГАЛЬНИЙ ПОКЛИК НА ЗБОРИ САВТ ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Українська Громада на Савт повідомляє всіх Українців, що Загальні Збори відбудуться в неділю, **дня 14. вересня** около 4. години пополудни. Просимо так членів Громади як і весь загал з Савт прибути а почуєте дуже важні справи та будучі пляни Укр. Громади.

Дорогі Громадяни, нам найвисший час взятись до діла і до згоди, нам треба всім як оден стати і дбати про наших діточок; як про них дбати, от дати їм школу, наш рідний язик, нашу укр. мову. Ми батьки нашим дітям, ми повинні дбати тут, щоб наші діточки не забули рідної мови, бо наш Батько Шевченко сказав: і чужого научайтесь і свого не цурайтесь, бо хто матір забуває того Бог карає. Тому Українці з Савту приходіть до Власного Дому під ч. 610-612 So. American St., де міститься Укр. Школа, Читальня і Клюб, та відбуваються збори Тоавриств У. Н. С. Теперішні убікації для нас вже замалі і ми підняли думку будувати в ярді більші будинки, при сім хочемо представити Вам роботу і майно Укр. Громади. Отож прийдіть, подивіться на сю роботу, щоби хто не казав, що ми не кликали і він тому не записав своєї дитини до школи, ми кличемо всіх Українців з Савт Філаделфії. На зборах будемо записувати дітий до школи, отже приходіть і послухайте, бо думаємо, що щоби Вас вдоволити, мусимо дбати всі як оден і незабудьмо, що громада по нитці то бідному сорочка. Дивімося на другі народи, які посідають майно, а ми розсипані. Браття Українці, до купи, до згоди Вас кличе знаний Вам всім від кільканайцять літ І. Юзьвяк. Савтяни! Покажім, що ми є і всі станьмо як один, а другі дільниці будуть нам завидіти; покажім, що ми дбаємо про будучність нашої Неньки України, бо виучуємо і українізуємо нашу молодіж, а наука есть перша до будучности укр. держави.

ЗА ЕКЗЕКУТИВУ УКР. ГРОМАДИ В САВТ ФІЛАДЕЛФІЇ:

Т. Грицей, предс.
Іван Юзьвяк, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ.

Дня 12. вересня 1924 р. уряджує Америка офіціяльний день Пробної Оборони. Нюарські Українці під проводом Січової Організації Сотні 2-гої ім. Ів. Ґонти беруть участь в тім поході при співучасти всіх організаційних Товариств. Місце, де формується парада, називається **Weeguahic Park**. То єсть в стороні межи Елізабетом а Нюарком. Похід Українців зачнесь і уформуєся до походу при українській кат. церкві, Court St., Newark, N. J., точно о 5. годині рушать всі до парку, а хто спізниться, а хоче взяти участь в поході, най прибуде до парку.

Українці Нюарку, а передівсім Укр. Козаки, не сміє ні один сказати, що не піде, має піти, бо треба себе показати, що ми жиємо. Січовики будуть в козацьких строях, а цілий похід буде маширувати під проводом С. Ор. сот. Й. Крука.

МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Тов. Січ, від. 170, повідомляє своїх членів, що мітинг відбудеся 12. вересня під ч. 72 Morris St., в Нар. Домі. Проситься всіх товаришів, щоб явилися на мітинг бо є богато справ до полагодження. — Н. Лазорко, секр. рек.

КОГО ДНЕСЬ НАМОВИТЕ ОБЕЗПЕЧИТИСЯ В У. Н. СОЮЗІ, ТОЙ ВАМ ЗА ЦЕ ВДЯЧНИЙ БУДЕ ВСЕГДА.

УКРАЇНЦІ І УКРАЇНКИ

з Ню Йорку, Бруклина, Бронксу, Квінсу, Джемейки і т. д.

На день 12-го вересня с. р. президент Кулидж визначив „Дефенс Дей" (День оборони). Війско, школи, скавти, всякі товариства, міста, промисел і т. д. візьмуть участь в тій манiфестації. Говернор Сміт візвав все населення стейту до участи в „Дефенс Дей", який ма єпоказати готовість мешканців Америки боронити сей край в разі потреби. Зокрема взиваеться до участи імігрантів — ось, як ми Українці.

Живучи в сій гостинній землі і маючи тут краще життя, як наші рідні в старім краю, ми обовязані заявити нашу лояльність супроти Злучених Держав. Тому ми повинні взяти участь в „Дефенс Дей" — а то, тим більше, що через те можемо також показати Американцям і чужинцям, що ми тут є окрема національність. Се може придатись нам на будуче.

Тому „Союз Українських Народних Товариств м. Ню Йорку" на внесення т-ва „Січ" ім. Б. Хмельницького рішив на засіданню з дня 30-го серпня с. р., що Українці Ню Йорку повинні взяти участь в „Дефенс Дей" і то як найчисленнійше. Наші школи, скавти і всі наші організації, себто їх члени, повинні дня 12-го вересня с. р. в пятницю взяти як один участь в сій манифестації, а то в окремій українській ґрупі під окремими прапорами. Як нас не явиться 1.200 людий, то не утворять з нас окремої ґрупи, чим нас більше явиться, тим краще зарепрезентуємо своє число і силу в Ню Йорку.

Для переведення сеї справи „Союз Українських Народних Товариств" вибрав окремий комітет і запросив до него ще Українську Парохію в Ню Йорку і Брукліні, Український Демократичний Клюб та т-во „Січ ім. Б. Хмельницького". Головою сего комітету вибрано П. Задорецького, а секретарем п. К. Шутаківну. Сей комітет порозумівся з аранжерами манiфестації і рішив:

1. Українці м. Ню Йорку візьмуть участь в параді як окрема національна ґрупа під власними прапорами. 2. Всі члени українських народних товариств, парохіяни, січовики, скавти і шкільні діти мають явитися на збірні пункти 12-го вересня в пятницю точно о годині 4.30 пополудні. Збірними пунктами є: Український Народний Дім (217-19 Іст 6. улиця і парохіяльна галя, 28 Іст 7. вулиця). 3. Січовики і скавти являються в одностроях, жінки і дівчата по можности в українських народних строях, а мущини по можности в темних одягах. 4. Комітет визначить розпорядчиків, які будуть носити синьо-жовті відзнаки. Всі мають робити те, що розпорядчики прикажуть. 5. У поході буде така уставка: січовики в одностроях, дівчата і жінки в українських одностроях, шкільна дітвора під надзором учивелів, українські скавти, решта жіноцтва, мущини після товариств і на решті дівчата і жінки в українських одягах. 6. На чолі української ґрупи буде нестися велика таблиця з написом та американський і укарїнський прапор та буде йти банда. Кожне українське товариство буде нести свій прапор. 7. Комітет виготовить малі українські та американські прапорці, щоби учасники походу могли нести їх в руках. Прапорці будуть поДдКР76 р в руках; чистий дохід з прапорців піде на Рідну Школу та українських інвалідів в старім краю. 8. Курити в поході заборонено. Так само не можна покидати походу, або йти з боку походової колони. 9. Учасники походу під проводом розпорядчиків о 5-ій годині помашерують колоною 9-ою вулицею та 5-ою Авеню до Медісон Скверу де прилучаться як окрема ґрупа до американської манiфестації.

Українці Великого Ню Йорку з Бруклином, Бронксом, Квінсом, Джемейкою! Комітет взиває Вас всіх взяти участь в поході, явитися зі своїми товариськими прапорами на збірні пункти дня 12го вересня с. р. (пятниця) **точно** о год. 4.30 пополудні.

Покажім свою чисельну силу і карність та красу українських одягів Американцям і чужинцям. Явімося всі як один і станьмо карно у похід! Се буде проба нашої вартости як солідарного народу!

ЗА ПОХОДОВИЙ КОМІТЕТ НА „ДЕНЬ ОБОРОНИ":

Петро Задорецький.

Ню Йорк, 6-икх55

БРОВИ, ЯК ТУТАНХАМЕН.

Англійські кокетки стараються тепер надати своїм бровам форму, якаби наближувала їх обличче до вигляду облич египтянок з часів Тутанхамона. Для цього вони продовжують лінію бров в гору аж до висків, через що очі здаються косими, Брови повинні бути густі, але не пушисті. Краска їх „мусить" бути темна, навіть у бльондинок. В звязку з бровами мусять піддатися відповідному перефомованню і вії, які повинні бути густі і блискучі.

„НЕ ДОХОДИТЬ".

У ч. 165 (1155) „Харківських Вістей" з дня 19-го липня ц. р. находимо „Малий фейлетон", який є характеристичний для форми фейлетону у цьому часописі, де гумор стоїть на службі виховуючої пропаґанди. Ці фейлетони можна часто читати одночасно весело або мелянхолійно. Тема зрештою актуальна і в нас.

Ґазета, на село не доходить. Не проштовхнеться, бідолашна, ніяк до селянинових рук, застряває на шляху й зникає...

Мов дух якийсь невидимий...

З друкарні вийде, з експедиції вивезуть, у потяг унесуть...

Ніби, — поїхала...

З потягу на конечні йстанції вигрузять.

Потрапить на місцеву пошту...

І тут їй уже — амба.

Отут вона вже „не доходить"...

Поштовики формалісти великі, очевидно...

Доки та ґазета їхала — ще сюди-туди... Якось пропихалася.

А як їй, ґазеті тій нещасній, іти треба, кришка!

Та воно й зрозуміло. Не вигадали ми, ґазетярі, ще такої ґазети, щоб вон авласні ноги мала. Щоб згорнулась у четверо, наклали на неї адресу, а вона собі за ціпок і до дядька в хату.

— Здраствуйте! „Вісти" я... Розгортайте та читайте! Втомилася до смерти! Ху!

Такої ґазети ще нема і навряд чи скоро й буде...

Їй, ґазеті, слід, як на наш плохенький погляд, трохи допомагати... Не формально до неї ставитись, не складати на пошті у шафі і чекати, поки хтось запитає, а потурбуватися трохи, сповістити кого слід, що є на пошті ґазета, щоб прийшли, забрали її...

Це одна справа...

Друга. Иноді пошта ґамузом ґизить ґазети до райвиконкому... (районний виконавчий комітет). Отут уже ґазеті видима смерть... Дим іде. Курить... Не розсилають по сеалх, а зразу „козинячу лапку" й бувай здоровенька, ґазета.

Як з цим боротись?...

Можна.

Куріть, тт. райвиконкомці краще свої „відношення"... Їй Богу, ґазета вижливіща за них... Як тільки голова резолюцію поклав — зразу й скручуйте... А ґазета хай їде на село. Спробуйте так хоч місяців зо три. Ось побачите, що зменшиться апарат, повеселішають діловоди, і навіть повітря в райвиконкомі жасмином запахне.

А коли не зможете цього зробити, не пожертвуєте для ґазети „входящими" і „виходящими"*), пишіть до нас. Ми підемо на жертви. Для нас значно дешевше, а для вас краще буде, коли ми до кожної ґазети додавати-мемо книжечку паперу до тютюну...

Третє.

Коли якійсь ґазеті й пощастить иноді видертися з райвиконкому, скурюють її, нещасну, несучи на село...

Не посилайте, будь ласка, за ґазетами курів. Посилайте дівчат, у котрих парубки не курять і котрі не „нагвинчують" паперу на ніч у волосся для кучерявости"...

Давайте, кінець кінцем, усі візьмемось, щоб ґазету читали.

Спрабуймо.

Не вийде нічого, — ну тоді позачиняємо всі ґазети, й будемо співать „Яблучка"...

Остап Вишня.

*) Урядові прохання і відповіді на них.

МАКЕДОНІЯ НА „СХІДНИХ КРЕСАХ".

Львів, 8. серпня 1924.

Після пяти років польської окупації відносини на „східних кресах", себто на західно-українських, білоруських і литовських землях, чимраз більше нагадують Македонію.

Ще не прогомоніли в польській пресі голоси обурення з приводу підложення бомби під склади муніції у Львові, а вже якісь „злочинці" пробували висадити у воздух порохівню в Рудниках над Сяном. Польських жовнірів, що сполошили аматорів від порохівень, тяжко поранено. араз після того якісь люди вдруге підкрадалися під порохівню в Модліні. Нічого дивного, що польські військові круги дуже занепокоєні і скріпили охорону складів муніції в цілій Польщі окримими військовими відділами.

Розгулялися на „кресах" також ріжні „банди". Біля Станиславова напали „бандити" на почту, якої боронив поліційний конвой, обрабували її на 50.000 пол. злотих і — втекли. Між Криницею і Краковом (на Лемківщині) виконала якась „банда" атак на тяговий поїзд, обрабувала його, службу поїзду поранила і — спокійно відійшла собі.

Та найгорячійші дні перебули в останніх тижнях білоруські землі, окуповані Польщею. Дня 22. липня в ночі ватага озброєних людий напала на село Загороде, волошинського повіту, і очистила місцевих Поляків від усіх „земних благ". На повітове містечко Столбці біля Баранович напав з 4. на 5. серпня сильний озброєний відділ кіннотчиків, обсадив місто машиновими крісами, пропустив атаку на поліцію, староство, скарбовий уряд, почту й зелізничу стацію. В часі бою з сим відділом згинуло 9 польських поліціянтів і 10 польських урядовців. Партизани забрали не тільки державне, але і приватне майно „кресових" достойників і відїхали на схід. 2.000 польських кавалеристів з машиновими крісами й кілька аеропланів пустилися в погоню за відділом, та боячись зустрічі з ватагою, пльондрує білоруські села.

На вістку про „воєнні операції" на „кресах" польський прем'єр Ґрабскі перервав відпустку й повернув до Варшави. По його приїзді зараз відбулася нарада польських міністрів, вислідом якої була висилка протестуючої ноти до радянського уряду в Москві, бо збройні відділи приїздять нібито з Радянських Републик. Крім того на оборону вагрожених кресів вислано польського ґенерала Ридза Сміглого. З Варшави відійшли на „креси" сильні відділи поліції. Їх відпроваджувано на дворець з музикою і парадою, обмаювано поїзд цьвітами — зовсім як на війну...

Бескидський.

(Укр. Прапор).

ЯПАН ХОЧЕ ЗВЕРНУТИ ІМІҐРАЦІЮ ДО МЕКСИКА.

Токіо, Япан, 7. вересня. — Япаський уряд рішив вислати до Мексика урядову місію, яка має обговорити питанне звернення японської іміґрації до того краю.

ДОПИСІ.

МІННЕАПОЛІС, МІНН.

Збірка на делеґацію до Женеви.

Читаємо в часописах і знаємо з листів, які часи переживає наш український народ під польською кормигою. Як чуємо Поляки у своїй скажености арештують, реквірують, виключують нашу інтелігенцію з посадів, замикають українські школи, перемінюють на польські, переслідують українську мову, не позволяють на ніякі збори, віча, організації, перемінюють українські церкви на польські „косцюлки", перетягають і примушують Українців на римо-католицьку віру; вже і змінили календар (мовляв після нового стилю) значить треба святкувати свята разом з Поляками, конфіскують українські часописи як „Новий Час" „Заграва" і т. д. Вся українська національна преса закрита. Польська влада відмовляє навіть консерватистам і клерикалам дозволу на видание щоденної газети в найспокійнішим дусі. Українське народне учительство знищене Ляхами і зменшене, богато не принято до служби, богато перенесено в глубину Польщі, а нових українських учительських сил взагалі не допускають до служби і накидають скрізь польські учительські сили та силують українських дітий учитися польської мови, з якою в світі нігде не можна показатися.

Гнет Польщі допровадив уже до того, що наші люди так званих вільних станів (адвокати, лікарі, інженери і т. д.) не мають змоги займатися публичним життям, як колись, бо над кождим висить тюрма. Не вільно поїхати на село навіть з популярними викладами до читальні, не вільно у себе в хаті прийняти разом двох селян. Хоть у Польщі виїмкового стану нема, то на українських землях, загарбаних Польщею, він фактично істнує — тільки супроти Українців. Та мимо всяких переслідувань і нелюдських мук, ні інтелігенція, ні народ, не признає польської влади. Селянство уважає польську владу напастю, супроти якої можна мати в души тільки одно: ненависть.

Там український народ терпить під ляцьким наїздом, а однак бореся за права, за волю, за школи; а як ми тут на еміґрації? Бодай і не згадувати. Як прийдеться яку поміч дати, чи то на політичну пропаганду, чи студентам, чи на „Рідну Школу", сейчас у нас знайдуться чорні круки і крякають; нетільки що до нічого і пальцем не кивне, але ще спиняє всяку народню працю. Може колись прийде час, що і вони зрозуміють вагу хвилі і стануть спільно працювати для своїх братів в нашій батьківщині; може ще і других будуть упоминати. Але між тим муситься до них кликати:

Схаменіться! Будьте люде;
Бо лихо вам буде;
Розкуються незабаром
Заковані люде;
Настане суд! Заговорить
І Дніпро і гори!

Міннеаполська громада не опускає рук від народної праці, але все, на кождий поклик, стає в ряди з другими громадами, щоби як найскорше діждатися того часу, що побачимо Незавиcиму Самостійну Україну.

На делеґацію до Женеви жертвували: по $2.00: Мик. Ґрубрин і Касіян Бреняк; по $1.00: Іван Шмігановський, Яків Ґрубрин, Дм. Колтик, Мих. Хас, Микола Бойко, Онуфрий Шабатура, Мик. Гаврилюк, Олекса Пилатюк, Григ. Пастушенко, Петро Гайва, Антін Процай, Пилип Дюк, Юліян Мартинів, Іван Сухорович, Іван Лозовський, Іван Якимів, Петро Андрущак, Иосиф Литвин, Петро Кулиняк, Ст. Гладкий і Василь Рефішо. Разом $25.00. Гроші переслано до „Обєднання".

Українець.

ПИТСБУРГ, ПА.

Музичний Кружок „Теорбан".

Через довший час Українці в сій місцевости організували всілякого рода музичні товариства. Організувалися банди, орхестри, хори і т. п. Сьогодня майже жадне з тих товариств не істнує, а если істнує то о нім зовсім нічого не чути.

Щоби збудити любов до української музики зорганізовано 26. липня с. р. український музичний Кружок „Теорбан". Сей куржок взяв собі за ціль плекати українську музику між Українцями на еміґрації, і давати ріжного рода концерти, щоб Українці мали нагоду частійше почути свою рідну пісню, щоб любов до неї не завмерла.

В кружку маємо дві орхестри, мандолінову і симфонічну (смичкову). Кружок займаєтся інструментальною музикою, і єсть безпартійний. Поза музикою кружок жадними иншими справами не буде займатися.

Приймаємо почетних членів, то є таких, котрі інтересуються музикою і бажалиб помочи кружкови в його праці.

На перших зборах слідуючі вступили в члени: Волод. Пясецький, Михайло Швед, Денис Стрільбицький, Павло Ужуган, Ярослав Стрільбицький, Теодор Дорсей, Ольга Стрільбицька, Стефанія Стрільбицька, Параска і Анна Шкірпан.

Се справді мале число, але єсть надія, що з часом більше приступить до кружка.

Діріґентом кружка єсть Денис Стрільбицький.

До уряду вибрано слідуючих: голова Волод. Пясецький, секретар Теодор Дорсей, касієр Денис Стрільбицький.

Хто бажав би дальших інформацій прошу зголоситись на адресу голови або учителя.

Голова Walter Piasetsky, 1012 Ridge Ave., N. S. Pittsburgh, Pa.

Учитель Dennis Strelbitzky, 1703 Metropolitan St., N. S. Pittsburgh, Pa.

МИЛВОКІ, ВИС.

Посилаймо діти до висших шкіл.

Чи знаєте, для чого Німець, Айриш, Жид або Француз далеко більше займає становиско в Америці, ніж ми? Чи знаєте чому ані Німцем, ні Французом, ні Жидом ні Айришом не погорджують, а нами все і всюди? Бо ті народи знають, як оцінити науку, бо вони зрозуміли давно, як учити себе і свої діти і виховують їх на мудрих людей для краю. Коли прийде питанне, чи скорше доляра видати на купно хати, чи на науку, то у них богато намислу нема. Зовсім гріш іде на науку.

Коли тепер вакації скінчилися, треба і нам, Українцям задуматись над будучністю своїх дітий. Будучність наша буде залежати від нас самих, від того, як виховаємо свої діти і яку ми дамо їм школу. Коли ми зрозуміємо, що нашим діточкам потрібно до їх життя, то аж тоді вони будуть могли розпочати працю на народній ниві і аж тоді ми будемо могли стати на рівні з другими народами. Ми дуже добре знаємо, що наші діти так само здібні до науки, як і других народів. Ми не мали нагоди у старім краю, але тут, на вільній земли, шкільні двері розтворені для всіх — і для наших дітий.

Ми повинні посилати свої діти до висших шкіл, бо вже досить на нас встиду і упокорення перед другими народами. Кождий Українець і Українка повинні подумати, чи їх дитина має шукати роботи в фабриці чи віддати її до висшої школи. І нашою відповідю мусить бути, що не до фабрики, а до висшої школи мусять піти наші діти!

Українець з Милвокі.

БУДУТЬ ЛІЧИТИ УЖИВАЧІВ НАРКОТИКІВ.

Уряд Манітоби внесе на слідуючім засіданню сойму законопроект примусового лічення людий, що вживають налогово наркотиків. Для лічення тих людий буде заложена окрема інституція, або буде призначена частина якоїсь теперішньої інституції, де вони будуть під сторожею, як довго буде тривати їх лічіння. Реченця лічення не буде. Після пропонованого закону в інституції можна буде держати уживача наркотиків цілими літами.

Подібний закон є вже ухвалений в Альберті і Манітоба думає піти за приміром Альберти.

КАТАЛЬОГ
КНИГАРНІ „СВОБОДИ"

83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

СЛІВЦЕ ДО НАШИХ ПОКУПЦІВ

Хто більше читає той більше знає.

Се вже неоспоримий факт, що народи, які сьогодня стоять висше культурно, завдячують се просвіті, — і читанню книжок. Вони не жаліли гроша на піддержанне своєї літератури, не жаліли часу на читане книжок, не дивились обоятно на просвітні потреби. Не диво отже, що й піднеслись висше від инших народів. — Нам треба памятати се, що й вони колись стояли низше, тому перед нами так само отворена дорога до більшого поступу як у них. До сього не запізно. Одначе сього ми потребуємо зараз, а не колись. На світі красше стане, если народи будуть менше більше однаково стояти культурно і просвітно, бо тоді один буде мусів другого рівн отрактувати. Читайте отже книжки і то читайте найбільше, а будучність перед Вами.

ДЕ СВІДОМІСТЬ, ПРОСВІТА, ПОСТОЯННІСТЬ — ТАМ СИЛА!

Всі члени Українського Народного Союза повинні памятати при купні книжок, що весь прихід з книгарні „Свободи" остається в їх організації, себто в руках самих членів та членкинь У. Н. Союза.

Товариства, Братства й Сестрицтва Українського Народного Союза повинні памятати при замовлюванню книжок і друкарських робіт, що, замовляючи сі книжки й роботи в друкарні „Свободи", дають заробляти своїй власній організації, себто збогачують самих членів та членкинь У. Н. Союза.

ТЕАТРАЛЬНІ ТВОРИ.

- • Американець, веселий образ з життя народа зі співами в 3-ох діях, Мст. Руса ... 15
- • Базар, песа на 4-ри розділи, В. Винниченка ... 25
- • Батраки, драма в 4-ох діях, малюнок з робітничого життя, переробив з російського Ф. А. Костенко ... 35
- • Безталанна, драма в 5-ох діях, Ів. Тобилевича 35
- • Блудний син, образ з життя наших виселенців в Америці в 4-ох актах зі співами, Є. А. Луцика ... 25
- Бондарівна, драма в 4-ох діях, Ів. Тобилевича 20
- • Бувальщина або На чужий коровай очий не поривай, комедія в 1-ій дії, Велисовського 20
- † Будівничий Сольнес, драма в трьох діях, нап. Г. Ібзен, переклав Мирослав Капій ... 35
- • Бурлака, драма в 5-ох діях, Івана Тобилевича 35
- † Бурлака (Чабан), драма на пять дій, Івана Тобилевича (Карпенка Карого), з передмовою Василя Верниволі, брош. 35, опр. ... 50
- † Великий молох, песа на 3 розділи, В. Винниченка ... 50
- • Вертеп, сценічна картина для колядників, Є. Луцика ... 5
- • Верховинці, драма в 3-ох актах, Осипа Коржепьовського, переклав В. Держирука ... 30
- • Веселі Полтавці або Возьний оженився, комедія з життя полтавських Українців в 3-ох діях зі співами і танцями, К. П. Мирославського ... 30
- • Виворожила, комедія в 1-ім акті, Є. Луцика 10
- • Вихрест (В чаду кохання), драма в 5-ох діях зі співами і танцями, Козич-Уманської ... 35
- † В долині сліз, драма в 4-ох діях, нап. Єлисей Карпенко ... 30
- Власна хата, прольоґ, Ярослава Марченка ... 10
- • В неволі темноти, комедія з життя наших виселенців в Америці, в 3-ох діях, Є. Луцика 25
- † В Тарасову ніч, драматична картина в одній дії, нап. (віршем) О. Кобець, з портретом автора і з образками в тексті ... 20
- • Гей на Івана, гей на Купала, оперетка в 1-ій дії, Петра Федисева ... 15
- • [illegible] або [illegible], драма в 4-ох діях, М. Л. Кропивницького ... 45
- Гостина св. Николая, драматична гра в 4-ох виходах, Є. Калитовського ... 10
- • Дай серцю волю, заведе в неволю, драма в 5-ох діях, М. Кропивницького ... 40
- Дві дойниці і одна фіртка, комедія в 1-ій дії, Льва Лотоцького ... 15
- • [illegible], драматичний малюнок на одну дію, Гаврила Кобзаря ... 10
- • Дівочі мрії, траґі-комедія в 6-ох відмінах, Семена Ковбля ... 50
- • Добрі діти, образ з життя американських школярів в 3-ох діях, Панька Клима ... 15
- • Доки сонце зійде, роса очи виїсть, драма в 4-ох діях, нап. М. Л. Кропивницький ... 40
- • Душогуби, драма в 5-ох діях, І. Тогобочного 35
- • Душогубка, драма в 4-х діях, Т. Трушевського 30
- • Дячиха, комедія в 4-ох діях, Т. С. Сулими ... 35
- † Едельвайс, песа в одній дії, нап. Єлисей Карпенко ... 15
- • Еврейський розвод, драма в 5-ох діях, Л. Суходольського ... 35
- • Живий мертвець, жарт на одну дію, Гаврила Кобзара ... 25
- † Живий труп, драма в 6-ти актах, нап. Лев Н. Толстой, з великоруського переклав Петро Білоскурський ... 35
- • Жидівка вихрестка, драма в 5-ох діях, П. І. Тогобочного ... 50
- • За друзі своя, драма в 5-ох діях, В. П. Товстоноса ... 40
- • За Неманъ іду, оперета в 4-ох діях, В. Александрова ... 20
- • Запорожець за Дунаєм, оперетка в 3-ох діях зі співами і танцями, Г. Артимовського ... 25
- • Запорожський клад, комедія-оперета в 3-ох діях, Ванченка-Писанецького ... 20
- За сиротою Бог з калитою, образ драматичний з життя народа зі співами в 6 актах (14 осіб) ... 25
- † Земля, драма в 4-ох діях, нап. Єлисей Карпенко ... 30
- Зоря нового життя, комедія в 4-ох діях, А. Ф. Кащенка ... 30
- „З обіймів в обійми". — Сценки з червоних днів 1920 року в галицькому селі. В сій штуці виступає 22 особи. ... 35
- • Їцко сват, комедія в 1-ій дії, Ів. Трембицького 10
- Капраль Тимко або Що нас губить?, народна мельодрама в 5-ох актах, І. Мидловського ... 20
- Кара за гріх, сумний образ з життя американського народа в 3-ох діях, написав Свія ... 35
- • Катерина (Мужичка), драма в 4-ох діях, Ванченка-Писанецького ... 30
- † Княгиня Любов, староукраїнська драма-дума в трех діях, нап. С. Яричевський, з трема піснями в нотах, брош. 20, опр. ... 30
- Козацьке сватання на 3 дії ... 25
- † Комедія про чоловіка, що оженився з немовою, жарт в двох актах, нап. А. Франс ... 20
- • Кохання в мішках (Різдвяна ніч), водевіль в 1 дії зі співами (по Гоголю), С. Комишевацького. Ціна з партитурою ... 30
- † Лікар-шуткар, жарт в одній дії Мольєра, брош. 20, опр. ... 30
- • Мазепа, історична драма в 5-ох діях, С. Комишевацького ... 35
- • Майська ніч, комедія в 3-ох діях, Т. Устенка-Гармаша (після М. Гоголя) ... 30
- • Маніґрула, комедія в 1-ій дії зі співами і танцями, Я. Майданика ... 15
- • Маруся Богуславка, побитово-історична драма в 5-ох одмінах, М. Старицького ... 50
- • Мати наймичка, драма в 4-ох діях, І. А. Тогобочного ... 25
- † Між двох сил, драма на 4 дії, В. Винниченка 50
- Монольоґи ч. 1 ... 20
- Монольоґи ч. 2 ... 20
- Монольоґи ч. 3 ... 20
- Монольоґи ч. 4 ... 20
- Мужики аристократи, народний образ в 2-ох діях, Г. Цеглинського ... 15
- Мужик паном, комедія в пяти діях (переклад з данського М. Ценевенка). ... 25
- • На відпуст до Київа, комедія в 3-ох діях, П. Стеценка ... 30
- • Наймичка, драма в 5-ох діях, Ів. Тобилевича 35
- • На сіножаті, жарт на одну дію, Л. Яновської 25
- • На старости літ, образ з життя народа в 1-ій дії, І. Я. Луцика ... 10
- † „Настоящі", комедія в одній дії, Олекси Бобикевича, з передмовою Василя Верниволі, брош. 20, опр. ... 30
- † Наталка Полтавка, українська опера в двох діях Івана Котляревського ... 25
- • На тихі води, на ясні зорі, сценічний образ з життя народу в 4-ох діях, а 7-ох відслонах, В. Держируки ... 25
- Невольник, драма в 5-ох діях зі співами і танцями. Усценізував Карпенко Карий (Тобилевич) після поеми Т. Шевченка ... 20
- • Недолюдки, бувальщина в 3-ох діях, Ванченка-Писанецького ... 30
- Не клени, образ з життя народа в 1-ім акті, Романа Сурмача ... 10
- • Нещасне кохання, драма в 5-ох діях, Манька 40
- • Ніч під Івана Купала, драма, в 5-ох діях зі співами і музикою М. Старицького ... 50
- † Новоженці, комедія в двох діях Бернштерне Бернсона, брош. 20, опр. ... 30
- Ой, не ходи Грицю, та на вечерниці, народна драма зі співами в 5-ох діях, М. П. Старицького ... 30
- • Орися (В каламутній воді), малюнки з міщанського життя в 4-ох діях, А. Ф. Володського 25
- Ох! не люби двох!, оперета в 3-ох діях, А. І. Нагорянського ... 25
- • Пан писар, штука в 3-ох актах. Написав Г. Г. 20
- Пан Штукаревич або Оказія, якої не бувало, сільські сцени на 2 дії зі співами, С. Е. Зіневича ... 35
- • Панна штукарка, жарт на 3 дії, А. Ф. Володського ... 30
- Пекло в хаті, образ з життя народа в 1-ім акті, Романа Сурмача ... 15
- • Перший гуральник, фантастична картина в 3-ох діях, написав Лев Лопатінський (на основі казки Л. Толстоя), і В світлиці, оповідання ... 40
- • Пімста Жидівки або Чортове кубло, драма в 5-ох діях зі співами і танцями, А. І. Козич-Уманської ... 40
- • Пімста за кривду, драма в 5-ох діях зі співами і танцями, В. Г. Казанівського ... 30
- • Повернувся із Сибіру, драма в 5-ох діях, Л. Яновської ... 35
- † Поміж наші сили, драма в двох діях, нап. Бернштерне Бернсон, переклав А. Крушельницький ... 25
- • По ревізії, етюд в 1-ій дії, Марка Л. Кропивницького ... 20
- † По ревізії, етюд у 1-ій дії, М. Кропивницького, з пер. словом В. Верниволі, брош. 20, опр. 30
- • Пошились у дурні, комедія-оперетка в 3-ох діях, М. Л. Кропивницького ... 35
- Правда все горіє, образ з життя народа зі співами в 3-ох актах, Р. Сурмача ... 25
- • Прометей, драматичний уривок, Й. В. Гетого (переклав М. Славінський) ... 15
- • Простий або Хитрощі [illegible], комедія в 1-ій дії. Василя Гоголя ... 20
- • [illegible], жарт на одну дію ... 20
- † Розладдє, драма в 4 актах, нап. Дмитро Николишин, брош. 40, опр. ... 55
- † Роман Великий, трагедія в пяти діях, Василя Пачовського ... 1.25
- • Самопалка, картина з революційного життя на Україні в 2-ох діях ... 35
- † Сальоме, драма Оскара Уайльда, з портретом автора і з передмовою Б. Л. ... 60
- • Самопалка, картина з революційного життя на Україні в 2-ох діях, В. Шопінського ... 35
- Сатана в бочці, комедія зі співами в 1-ім акті 10
- Сватання на Гончарівці, оперета на 3 дії, Гр. Квітки-Основяненка ... 35
- • Сватання на вечерницях, водевіль в одній дії 10
- Свекруха, комедія в 3-ох діях, Л. Лопатинського ... 25
- • Свекруха Євдоха, образок сценічний в 3. діях 20
- • Свідки, сценічний жарт на одну дію, Миколи Курцеби ... 15
- Соколики, комедія в 4-ох діях, Григорія Цеглинського ... 35
- Страйк, сценічний образ з життя хліборобів в Галичині в 3-ох діях, Н. Струтинського ... 20
- Семе не кради, сумна комедія в однім акті (9 осіб) ... 15
- Сироти, образ драматичний в 4 актах зі співами (12 осіб) ... 25
- † Так вам треба, іграшка в одній дії з музиками, танцями, співанками, Ю. Федьковича, брош. 20, опр. ... 30
- • Тарас Бульба під Дубном, драма в 4-ох діях, К. Ванченка-Писанецького ... 35
- Тато на заручинах, міщанська пригода в 1-ій дії, Григорія Григорієвича ... 10
- • Терновий вінок або Жертви царизма, драма на 4 дії, В. Сиротенка ... 50
- • Трійка гільтаїв, комедія в 5-ох діях зі співами і танцями, М. Нестроя ... 35
- Украдене щасте, драма з сільського життя в 5-ох діях, Івана Франка ... 25
- • Убийники, мельодрама в 5-ох діях ... 35
- † Фавст, трагедія, нап. Й. В. фон Ґете, з німецької мови віршований переклад Д. Загула, з передмовою і з портретом автора та 12 ілюстраціями Ліцен-Маєра ... 45
- † Хазяїн, комедія в 4-ох діях Іван Тобилевича (Карпенка-Карого), із переднім словом і поясненнями проф. Г., брош. 40, опр. ... 55
- • Халепа, жарт з артистичного життя на одну дію, Ю. Яворенка ... 20
- • Химера, в 5-ох діях, зі співами і танцями, А. Л. Суходольського ... 40
- Хто винен, драма в 3-ох діях, Остапа Леся ... 15
- † Цезар і Клеопатра, історія, в 5-ти актах, нап. Бернард Шов, пер. О. Пашук ... 35
- • Циганка Аза або Хата за селом, драма в 5-ох діях зі співами і танцями, нап. І. К. Галясевич, пер. Єронім Калитовський ... 50
- • Циганка красавиця, комедія в 3-ох актах, Гр. Г. Солодковича ... 35
- • Червона свитка, комедія в 4-ох діях, В. Держируки ... 20
- • Щасливий край, жарт в 1-ій дії, Гр. Коваленка 15
- • Як вони женихалися, жарт на одну дію, А. Володського ... 25
- • Як ковбаса та чарка, то минеться й сварка, комедія в 1-ій дії, М. П. Старицького ... 20
- † Як козам роги виправляють, фрашка в 1 відслоні, Ю. Федьковича, брош. 20, опр. ... 30

† РУССКАЯ БИБЛІОТЕКА.

Твори російських клясиків.

- Л. Н. Толстой, Анна Каренина, романъ въ восьми частяхъ, два тома, опр. ... 3.50
- И. С. Тургеневъ, Отцы и дѣти, романъ въ XXVIII главахъ; Наканунѣ, романъ въ XXXV главахъ, опр. ... 1.75
- М. Е. Салтыковъ, Господа Головлевы, опр. .. 1.75
- И. А. Гончаровъ, Обломовъ, романъ въ четырехъ частяхъ, опр. ... 1.75
- Ѳ. М. Достоевскій, Преступленіе и наказаніе, романъ въ шести частяхъ съ эпилогомъ, опр. 1.75
- И. С. Тургеневъ, Дымъ, романъ въ XXVIII главахъ; Дворянское гнѣздо, романъ въ XLV главахъ съ эпилогомъ, опр. ... 1.75
- А. П. Чеховъ, Лишніе люди, очерки и разсказы, опр. ... 1.75
- Л. Н. Толстой, Война и миръ, романъ въ четырехъ томахъ ... 7.00
- И. С. Тургеневъ, Новь, романъ въ XXXVIII главахъ; Рудинъ, романъ въ XII главахъ съ эпилогомъ, опр. ... 1.75
- Л. Н. Толстой, Такъ что же намъ дѣлать? О жизни, опр. ... 1.75
- А. П. Чеховъ Житейская мелочь, очерки и разсказы, опр. ... 1.75
- И. С. Тургеневъ, Записки охотника, опр. ... 1.75
- Л. Н. Толстой, Царство Божіе внутри васъ, христіанство не какъ мистическое ученіе, а какъ новое жизнепониманіе, опр. ... 1.75
- Ѳ. М. Достоевскій, Идіотъ, романъ въ четырехъ частяхъ, два тома, опр. ... 3.50
- Н. В. Гоголь, Похожденія Чичикова или Мертвыя души, поэма, опр. ... 1.75
- А. П. Чеховъ, Степь, разсказы и повѣсти, опр. 1.75
- И. С. Тургеневъ, Андрей Колосовъ, повѣсти и разсказы, опр. ... 1.75
- А. П. Чеховъ, Дуэль, разсказы и повѣсти, опр. 1.75
- И. С. Тургеневъ, Затишье, повѣсти и разсказы, опр. ... 1.75
- Н. В. Гоголь, Вечера на хуторѣ близъ Диканьки; Миргородъ, опр. ... 1.75
- Л. Н. Толстой, Дѣтство, Отрочество, Юность, повѣсти, опр. ... 1.75
- Ѳ. М. Достоевскій, Бѣсы, романъ въ трехъ частяхъ, два тома, опр. ... 3.50
- А. П. Чеховъ, Черный монахъ, разсказы и повѣсти, опр. ... 1.75
- А. П. Чеховъ, Мужики, разсказы и повѣсти, опр. ... 1.75
- И. С. Тургеневъ, Вешнія воды, повѣсти и разсказы, опр. ... 1.75
- В. М. Гаршинъ, Собраніе сочиненій, опр. ... 1.75
- И. С. Тургеневъ, Пунинъ и Бабуринъ, разсказы и стихотворенія, опр. ... 1.75
- А. П. Чеховъ, Драмы и комедіи, опр. ... 1.75
- И. С. Тургеневъ, Сцены и комедіи, опр. ... 1.75

ВКАЗІВКИ ДЛЯ ЗАМОВЛЯЮЧИХ КНИЖКИ. — Кождий замовляючий книжки повинен виписати виразно всі титули книжок, які йому подобались і обчислити загальну вартість за книжки. Гроші належить посилати через почтовий або експресовий моні-ордер. Адреса [illegible] мусить бути написана як найдокладнійше. [illegible] 10 центів на реджістер. За недоручені [illegible] 10 центів, книгарня не відповідає. — [illegible] Гроші належить посилати [illegible].

ДЛЯ ТИХ, ЩО ХОТЯТЬ ЗАНЯТИСЬ РОЗПРОДАЖЮ КНИЖОК, ДАЄМО ЗНАЧНИЙ ОПУСТ.

Гроші належить посилати на почтовий або експресовий моні-ордер на імя, яке подаємо у понижшій адресі.

„SVOBODA", 83 Grand Street, Jersey City, N. J.